

Maden İşletmecileri Açısından

Nevzat YAZ

Maden Y. Müh., Serbest Madencilik Bürosu, İZMİR

15.6.1985 tarihinde yürürlüğe giren 3213 sayılı Maden Kanunu ve bunun aynmaz parçası olan ek yönetmeliği 7 yıldan beri uygulanmaktadır, 3213 sayılı Maden Kanunu tatbik edildiği bu dönemde* geçici maddeleri hariç, madencilere önemli bir sorun yaratmamıştır. Çarpıcı ve hemen düzeltilmesi gereken maddeleri vardır demek yanlış olur, Diğer taraftan bir kanunun maddeleri ile oynamak, değiştirmeye teşebbüs etmek tatbikat açısından çok uzun zaman alacağı gibi işin nereye varacağını kestirmek de çok zordur.

Netice olarak, 3213 sayılı Maden Kanunu bazı eksikliklerine rağmen ihtiyaca cevap verecek durumdadır. Kanunu yıpratıcı ek yönetmeliği ile uygulayıcılarıdır. Bu nedenle aşağıda, 7 yıllık uygulamanın madencilere verdiği sıkıntı ile Kanuna uyum sağlaması bakımından mevcut yönetmeliğin bazı maddelerinin değiştirilmesi önerisi tarafımızdan uygun görülmektedir,

1- Faaliyetlerin denetimi *

İlgili daire, faaliyetleri her zaman denetleme hakkına sahiptir. Denetleme giderleri fondan karşılanır veya madencinin teminatından kesilir, Yedi yıldır herhangi bir madencilik faaliyetinin denetlendiğine şahit olmadık. Yalnız İR ruhsat taleplerinde ilgili Daire, 6309 sayılı kanunda terkedilen ve olmayan bir uygulama ile madencilerden arza tatbik parası yatırması talebi heyet göndereceğim dernektedir. Bu işe de gerekli kadrosu ve gücü bulunmadığından madenci İR almak için gereksiz mücadeleler vermektedir ve ruhsat zamanında alamamaktadır,

2« Kantar ve sevk fişi

Kanunun açık hükmüne rağmen» ilgili daire sevk irsaliyesini bizden alını diye madenciye sıkıntı vermektedir? Madenci veya herhangi bir üretici, maliyenin tasdikli sevk irsaliyesini nakes»

meden bir malı nakledemez ve satamaz; ilgili daire vergi dairesi değildir,

3- Harçlar ve Teminatlar

Harçlar ilgili dairenin ve devletin bütçe gelirlerini oluşturmaktadır, Tesbit edilen miktarlar için az veya çoktur demek yanlış olabilir, Ancak Bakanlık ve İlgili Dairece tesbiti ön görülen teminat miktarları, kullanılma maksat ve esprisini yitirerek vatandaşı ve şir-

1992 yılı rayiç fiyatlara göre 2000 hektarlık bir Maden Arama Ruhsatının madenciye çıplak maliyeti

Ruhsat talep harcı.....	143.700.-TL
Ruhsat harcı	359300- "
Ruhsat teminatı (5000 TL/Hektar),,	10,000,000.-"
1 ci dönem AR faaliyet raporu.....	1000,000,-" (Maden ve Jeoloji Müh)
Ankara'ya seyahat giderleri,,.....	500.000.- " (İki defa)
Toplam Maliyet,,.....	12.003.000.-TL. dır.

ketleri madencilikten caydırıcı boyutlara ulaşmıştır. Teminatlar, madencinin emanet parasıdır, Maksadı ise ilgili dairenin denetim masraflarını karşılamak (sonradan madenci kullanılan bu miktarı yatıracaktır) ve faaliyet raporlarını tam ve zamanında vermesi için madenciye zorlamaktır. Faaliyet raporları verildikçe, teminatların 1/4 ve 1/3 kısımları halinde madenciye iade edilmesi hükümlerine rağmen bu hususa işlerlik kazandıramamıştır.

Ruhsatların devri halinde ise harç ve teminat borcu bulunmayan sahaların devri yapılmalıdır, vatandaşın yeni külfetler getirilmemelidir.

1992 yılı rayiç fiyatlara göre 2000 hektarlık bir Maden Ön İşletme Ruhsatının madenciye çıplak maliyeti

Ruhsat talep harcı ..	898.500.- TL
Ruhsat harcı ,,	1.257.900.-TL
Ruhsat teminatı (10.000 TL/Hektar)	20,000.000 .- TL (İbلاغ edilir)
Proje bedeli,,.....	3,000,000,-TL
Harita (1/1000)	2.500.000,-TL
Analiz ve testler	1.000.000.-TL
1 ci yıl faaliyet raporu,,.....	1.500.000.-TL
Ankara'ya seyahat giderleri,,*	500,000,-TL
Toplam Maliyet,,.....	36,656400,- TL

4- İlk müracaat arama ruhsatı

İlk müracaatlar ilgili daire veya Valiliklere yapılır biçimindeki Kanunun ilgili hükmüne rağmen 6 ay içinde Valilikler bu işlere organize edilememiştir, Madenci 7 yıldan beri Ankara'ya taşınmaktadır. Diğer taraftan sahaların müracaata müsait olup olmadığı hususu bugüne kadar yerine getirilememiştir.

5- Ön İşletme Ruhsatı

Maden mühendisleri tarafından hazırlanan Ön İşletme Ruhsat talep projelerinde analiz, teknolojik test (mermer sahaları için), 1/1000'lik harita'nın ilgili daire tarafından talep edilmesi ÖNİR maliyetlerini artırmakta ve işleri geciktirmektedir, Bu hususlar İR safhasında yerine getirilmelidir, AR ve ÖNİR ruhsat taleplerinde vecibelerini yerine getiren madencilere ruhsatları geciktirilmeden verilmelidir, Uygulamada AR müddeti bitmekte, madenci ise ÖNİR ruhsatının verilmesi için uğraşıp durmaktadır,

